

vermoeden ligt voor de hand dat zij te maken had met het feit dat Freisler, die nog fanatieker was dan Thierack, van augustus '42 zijn stempel had kunnen drukken op de uitspraken van het *Volksgerichtshof*. Dit college had meer en meer zaken te behandelen gekregen, ook tegen in Duitsland gearresteerde buitenlanders (onder wie talrijke Nederlanders) die anti-Duitse actie bedreven hadden¹ – het aantal *Senate* werd dan ook van drie tot zes uitgebreid; bovendien kwam er nog een zevende *Senat*, de door Freisler gepresideerde *Besondere Senat*, bij, die zelfs de bevoegdheid kreeg, de vonnissen van de overige *Senate* te annuleren. In januari '43 werd het *Volksgerichtshof* competent verklaard, gevallen van *Wehrkraftzersetzung* te be-rechten – het zijn speciaal die zaken geweest (ze werden spoedig zo talrijk dat het grootste deel op de *Oberlandesgerichte* afgeschoven werd) bij welke behandeling Freisler getuigenis aflegde van volstrekte onbarmhartigheid: wie twijfel geuit had aan Duitslands overwinning (en daarvoor was na de Geallieerde landingen in Noord-Afrika en de Russische overwinning bij Stalingrad alle redenen), was volgens hem 'ehrlös' en had daarmee zijn leven verbeurd. Van Freislers drijven ging binnen het gehele justitie-apparaat een sterke invloed uit: allerwege regende het doodvonnissen. Terwijl in Duitsland in de zes jaren van '34 t.e.m. '39 in totaal 679 doodvonnissen uitgesproken waren, waren het er in de vijf jaren '40 t.e.m. '44 in totaal 12 212 (beide cijfers sluiten de tegen commune misdadigers gewezen vonnissen in) – wel te verstaan: dit waren slechts de doodvonnissen van de civiele rechtbanken. Geschat wordt (precieze cijfers zijn niet bewaardgebleven) dat in Duitsland tot eind '44 bovendien ca. 20 000 doodvonnissen uitgesproken zijn door militaire rechtbanken en daar zijn vermoedelijk in de laatste maanden van Duitslands ineenstorting nog ca. 5 000 doodvonnissen bijgekomen. Doodvonnissen, geveld door de *SS- und Polizeigerichte* hebben wij niet meegeteld: daaromtrent bestaan zelfs geen schattingen. Hoe dat zij, Freisler had school gemaakt en wij kunnen ons niet anders voorstellen dan dat zijn bezeten activiteit door Hitler met instemming gadeslagen is.

Maar ook over Thierack, *Reichsjustizminister* sinds augustus '42, mocht de *Führer* tevreden zijn!

Op 18 september '42 keurde de nieuwe minister in een bespreking met Himmler goed dat 'asocialen' die hun straf uitzaten, aan de *Gestapo* ter

¹ Niet in bezet Nederland maar wèl in het *Protektorat* (Bohemen en Moravië) en in de geannexeerde delen van Frankrijk, België en Polen was het *Volksgerichtshof* even competent als in Duitsland in engere zin, zij het dat in die delen van Frankrijk, België en Polen de berechting vaak in feite overgelaten werd aan de *Oberlandesgerichte* en de *Sondergerichte*.